

Сайходзі, сад піску храму Гінкакудзі та сад каміння храму Самбо-ін, де три найкрасивіші камені передають «три різні настрої» [2].

Префектура Нара – «туристична Мекка» та місце вкрите таємничою стародавньою атмосферою з безліччю готелів з термальними водами. До найпопулярніших туристичних об'єктів відносяться: парк «Нара» створений в 1880 році в якому знаходиться храм Тодай-дзі – сама велика дерев'яна будівля в світі (57 м в висоту) та об'єкт Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО – зал Дайбуцу-ден, в якому встановлена одна з найбільших статуї Будди. Варто уваги також храм Кофуку-дзі з трьома золотими павільйонами та святилище Касуга-Тайся.

Так як Японія високотехнологічна країна, то й інфраструктура її знаходиться на високому рівні. В цілому туристичні центри Японії дуже багаті на туристичні об'єкти всіх видів, що приваблює туристів з усього світу, і з України зокрема, та дозволяє «відчути» на собі дух та історію стародавньої Японії. Столиця Токіо найвідвідуваніше місце Японії крім того, що є провідним центром ділового туризму у світу, приваблює відпочиваючих можливістю поринути в світ стародавньої культури, історії, сучасної науки і технологій та моди.

Бібліографічний список:

1. Лешенко А.В. Головні центри туризму в Японії: досвід для України // Політ. Сучасні проблеми науки: тези доповідей XXII Міжнародної науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених. Національний авіаційний університет. Київ, 2022. С. 202-204.
2. Мальська М. П., Антонюк Н. В., Занько Ю. С., Ганич Н. М. Країнознавство: теорія та практика. Підручник. К.: Центр учбової літератури, 2012. 528 с.

Шаркова В.Ю.

студент

Миколаївський національний аграрний університет

Науковий керівник: д.е.н., доцент Піюренко І. О.

ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО ТА ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСІВ В ОДЕСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Одеський регіон в Україні славиться своєю привабливістю для туристів і готельного бізнесу з кількох ключових причин. По-перше, його географічне положення робить його важливим транспортним вузлом. До того ж тут панують сприятливі природні та кліматичні умови, і в регіоні є численні цікаві природні та культурні пам'ятки [1].

Одеська область має історичні, архітектурні та культурні багатства, які приваблюють подорожуючих. Місто Одеса є важливим індустріальним, культурним та науковим центром, а також великим морським портом [3].

Крім різних типів готелів і гостьових будинків, Одеський регіон також славиться розмаїттям варіантів для тимчасового проживання, включаючи апартаменти, котеджі, індивідуальні вілли та кемпінги, що надає подорожуючим великий вибір залежно від їхніх потреб та бюджету [1].

На відміну від інших регіонів, в Одеському регіоні існує також велика кількість спеціалізованих готелів та гостьових будинків, призначених для конкретних цільових груп, таких як бізнес-подорожі, сімейні відпустки, романтичні подорожі та екологічний туризм. Це сприяє задоволенню різних потреб клієнтів та забезпечує комфортний відпочинок для всіх категорій подорожуючих [1].

Наявність висококваліфікованих фахівців у сфері обслуговування та гостинності додатково підсилює привабливість Одеського регіону для туристів. Ці професіонали забезпечують високу якість обслуговування та створюють приємну атмосферу для подорожуючих, сприяючи позитивному враженню від відпочинку в регіоні [3].

Війна в Україні призвела до зменшення кількості туристів, які відвідують країну. Це негативно позначилося на прибутку готельно-ресторанного та туристичного бізнесів. Дуже багато баз відпочинку в Одеській області не підлягають відновленню.

Економічна криза, викликана війною, також негативно позначилася на розвитку готельно-ресторанного та туристичного бізнесів. Багато людей втратили роботу або позбулися доходів, що призвело до зниження попиту на послуги цих секторів економіки.

Також влітку 2023 року через підрив дамби на Каховській ГЕС стало неможливим відкриття моря та купального сезону. Тільки з 12 серпня 2023 року Одеська військова адміністрація разом з військовим командуванням повідомили про відкриття моря.

Цілком цікавим фактом є те, що протягом періоду великої війни, а зокрема у цьому році, в Одесі було відкрито чимало нових закладів. Одним із них є італійське бістро під назвою "Pasta la vista, baby," яке здобуло популярність в самому центрі міста. Крім того, з Миколаєва до Одеси завітав заклад швидкого харчування "Папаша," який став улюбленцем місцевих жителів та гостей. Також на ринку з'явилося кафе "Шаурм'є," пропонуючи смачну і швидку їжу для шанувальників шаурми та східної кухні [4].

Ця активність у відкритті нових закладів свідчить про рішучість підприємців Одеси та її області розширювати та розвивати гастрономічну та гостьову інфраструктуру навіть у нелегкі часи. Це допомагає підтримувати привабливість регіону для туристів і забезпечує ріст господарського сектору.

В Одеській області наявний маршрут «Дорога вина та смаку Української Бессарабії». Маршрут прокладений південно-західними районами Одеської області та дозволяє туристу ознайомитися з кулінарними особливостями Бессарабського регіону. Про цей маршрут розповідає Євген Синельников у своєму проєкті «Крафтові мандри» [2].

Нещодавно на ютуб-каналі відомого ресторатора Михайла Кацуріна з'явився об'ємний випуск, присвячений різним закладам гастрономічної сфери в Одесі. Зйомки цього випуску були доручені Антону Птушкіну, що викликало значний інтерес серед глядачів та місцевих жителів.

Цей великий випуск виявив значний вплив на розвиток ресторанного бізнесу в місті. Ініціатива також сприяє створенню сприятливої атмосфери для підприємців гастрономічного сектору, що надихає їх розширювати та покращувати свої ресторани. Відгуки та рецензії від відомих експертів ресторанної галузі, такі як Михайло Кацурін, мають велику вагу для визнання та успіху закладів у місті.

Такий вид відео-контенту дозволяє як місцевим жителям, так і туристам краще ознайомитися з різноманітністю гастрономічних можливостей Одеси і відкриває нові перспективи для ресторанного бізнесу в місті.

До повномасштабного вторгнення Одеська область мала великий потенціал для розвитку альтернативних напрямків туризму, таких як сільський туризм, культурно-історичний туризм та гастротуризм. Гастротуризм став дуже популярним серед туристів, які хотіли скуштувати місцеву кухню. На півдні Одеської області живуть дуже велика кількість абсолютно різних національностей, завдяки цьому гастротуризм може ще показати себе.

Для реалізації перспектив розвитку готельно-ресторанного та туристичного бізнесів в Одеській області після закінчення війни необхідно вжити наступних заходів:

- розвивати туристичну інфраструктуру, в тому числі дороги, аеропорт «Одеса», туристичні маршрути та інші об'єкти. Це допоможе зробити відпочинок туристів в області більш комфортним.

- розробити та реалізувати маркетингові кампанії, спрямовані на популяризацію Одеської області як туристичного напрямку. Це допоможе залучити більше туристів до області.

- розвивати систему підготовки кваліфікованих кадрів для роботи в готельно-ресторанному та туристичному бізнесі. Це допоможе покращити якість обслуговування туристів.

Отже, можна зробити висновок, що Одеська область має великий потенціал для розвитку готельно-ресторанного та туристичного бізнесів. Після закінчення війни очікується збільшення кількості туристів, які відвідують Одеську область. Це пов'язано з тим, що Одеська область має багато природних і культурних пам'яток, які приваблюють туристів. Крім того, Одеська область розташована в мальовничому місці, на березі Чорного моря.

Бібліографічний список

1. Економічні передумови розвитку індустрії гостинності в одеській області. Scientific Works. ONTUs' Scientific Journals. URL: <https://journals.ontu.edu.ua/index.php/swonaft/article/view/905> (дата звернення: 21.10.2023).

2. Дорога вина та смаку Української Бессарабії. Фрумушика-Нова. – Фрумушика-Нова, Бессарабське село. URL: <https://frumushika.com/novosti/337-test-drajv-dorogi-vina-i-vkusa-ukrainskoj-bessarabii-frumushika.html> (дата звернення: 21.10.2023).

3. Одещина. Укрінформ - актуальні новини України та світу. URL: <https://www.ukrinform.ua/tag-odesina> (дата звернення: 21.10.2023).

4. Vgorode.ua. Які заклади нещодавно відкрилися в Одесі. URL: https://od.vgorode.ua/ukr/news/dosuh_y_eda/a1239047-restoran-italijskoji-kukhni-ta-kafe-shaurmi-jaki-zakladi-neshchodavno-vidkrilisja-v-odesi (дата звернення: 21.10.2023).

Шукіна С.О.

студентка

науковий керівник: к.е.н., доцент Тимчук С.В.

Уманський національний університет садівництва

ТУРИСТИЧНІ МАРШРУТИ ТА ЇХ ВПЛИВ НА РОЗВИТОК РЕГІОНІВ

Туристичні маршрути є важливим фактором розвитку регіонів, оскільки вони сприяють просуванню туристичного потенціалу, залученню інвестицій, створенню нових робочих місць, підвищенню доходів місцевих бюджетів, збереженню природних та культурних ресурсів. Україна має багатий та різноманітний туристичний продукт, який може задовольнити різні потреби та інтереси вітчизняних та іноземних туристів.

Таблиця 1

Класифікація туристичних маршрутів [1-3]

Ознака	Опції	
Метою подорожі	- відпочинок - оздоровлення - туризм	- релігійні паломництва - освітні тури
Транспортним засобом	- пішохідні - велосипедні - автомобільні - автобусні	- залізничні - морські - авіаційні
Тривалістю	- односторонні - багатоденні	- тривалі
Кількістю учасників	- індивідуальні	- групові
Складністю	- легкі - середні	- складні
Темою	- екскурсійні - екологічні - історичні - культурні	- гастрономічні - спортивні - та інші.

Однією з важливих характеристик туристичних маршрутів є їхній різноманітний характер. Маршрути можна класифікувати за метою подорожі, типом транспорту, тривалістю, кількістю учасників, складністю та